

VANHAT SUOMALAISET HAUTAUSMAAT VENÄJÄLLÄ SOPIMUSTEN, HOIDON JA AINEISTON KERÄYKSEN TILANTEESTA

Karjalaisten pitäjäyhteisöjen liiton seminaaripäivä
Karjala-talo 7.3.2020.

Arkkitehti Raija Seppänen
SAFA MARK YKS
raijamars@gmail.com

ARVOT

MIKSI HAUTAUSMAIDEN HOITO JA SUOJELU ON TÄRKEÄÄ?

Karjalan Liitolla on kolme toiminta-alueita:

- **kulttuuri, historia ja karjalaiset juuret**

Karjalaisten asuttamilla alueilla on hautausmailla keskeinen asema:

- Hautausmaat olleet osa **suomalaista kulttuuria** vuosisatojen ajan
- Hautausmaat ovat **osa historiaamme** ja niillä nähtävissä historiamme vaihteita
- Hautausmailla ovat meidän **omat juuremme**

HAUTAUSMAAN SOPIMUS- KOHTI SUOJELUA

- Suomalaisten hautausmaita ei ole Venäjän virallisissa kartoissa
- Niitä ei ole rekisteröity /”kaavoitettu” mihinkään käyttöön
- Useimmiten valtion maata /metsää
- Potentiaalisesti siis maankäytöltään ”vapaata riistaa”
 - jos suomalaista maankäyttöhistoriaa ei tunneta
 - historia ja merkitys osoitetaan dokumenteilla
- Paikallishallinnon kanssa tehty (hoito)sopimus on ”hyvän tahdon ele”, mutta ei ole virallinen suojelupäätös
- Sopimus on parempi kuin ei mitään
- Sopimus pyrittävä pitämään ajan tasalla!

SOPIMUS TARVITAAN

Vanhan suomalaisen siviilihautausmaan hoitosopimuksen merkitys ja tavoitteita

- varmistaa ja mahdollistaa alueella tarvittavat hoitotoimet
- varmistaa alueen koskemattomuus
- tukee tavoitetta alueen saamiseksi suojelluksi = rekisteröinti tulevaisuudessa Venäjän lakien mukaiseksi kulttuurimuistomeriksi
- Huom. Pelkkä hautausmaa-merkintä voisi johtaa tulkintaan/ ”lupaan” aloittaa päällehaudaus!

SOPIMUKSEN SISÄLTÖ: ALUE, TAVOITE, HOITO

- SOPIMUSALUE = AINA KOKO HAUTAUSMAA
- SOPIMUKSEEN KIRJATAAN HOIDON TAVOITTEET:
 - SÄILYTTÄÄ, SUOJATA, SUOJELLA JA PITÄÄ KUNNOSSA
 - KULTTUURINEN JA HISTORIAALINEN SUOJELUKOHDE /MUISTOMERKKI (EI ENÄÄ KÄYTÖSSÄ OLEVA HAUTAUSMAA)
 - KÄYTÄNNÖN TÖIDEN YKSILÖINTI SOPIMUKSESSA VAIN YLEISPIIRTEISESTI
 - TEHTÄVISTÄ TOIMENPITEISTÄ VOIDAAN ILMOITTA JA SOPIA PALAVEREISSA ESIM. VUOSITTAIN
- *Karjalan liiton (toimenpideraportin) sopimus pohja on käyttökelpoinen!*

SOPIMUKSEN TOTEUTUSTA

- HOIDON KOHTEET-> KESKEISIMMÄT JA KIIREISIMMÄT
- ALUEEN HISTORIA JA LUONTO > *PITÄÄ TUNTEA – RAJOITUKSIA!*
- HOIDON INTENSITEETTI JA TOISTUVUUS
- JATKUVAN HOIDON ALUEET- MUUT ALUEET
- RESURSSIEN KOHDENTAMINEN:
- *KOKO ALUE EI TARVITSE ”TEHOHOITOA” JA KAIKKIA TOIMENPITEITÄ ARVIOIDAAN ALUEKOKONAISUUDEN ARVO HUOMIOONOTTAEN!*

MILLAISTA HOITOA JA KUINKA USEIN?

Osaaminen:

- tunnettava hautausmaan historia ja suojelukohteen käsittely,
- tunnistettava yksityiskohdat, arvot ja suojelu!

Kuka / ketkä ovat teidän hautausmaanne hoidon asiantuntijat?

- Tunnistettava ja suojeltava olevia rakenteita ja kasvillisuutta
- Vanhat rakenteet ovat hauraita: älä riko, valitse välineet
- Kysy, tutki ja tuumaa, päätä vasta sitten työn tekeminen ja tekniikka

Raija Seppänen

KYSELYAINEISTON KERÄÄMISESTÄ

- Tavoitteena saada tulevaisuudessa kaikkien pitäjien hautausmaita koskeva keskeinen materiaali talteen, sähköiseen muotoon ja originaalien säilytys yhteen paikkaan
- Aineistot kerätään
 - perustamisesta alkaen ylläpitoon ja laajennuksiin
 - hävitys ja / tai liki 60 vuoden tauon seuraukset
 - 1990-luvulta alkanut toiminta
- Kartat, päätökset, kirjeet, kuvat, sopimukset
- Iso ja merkittävä työ-> teemme tätä kaikille suomalaisille, itsellemme ja myös jälkipolville

HAUTAUSMAA-AINEISTON KERÄÄMINEN

- Aineistoja tavallisesti monessa eri paikassa
- Ensin oman seuran arkistot
- Aiemmin toimineiden arkistot ("mapit komeroista")
- Yksityishenkilöiden kotiarkistot? kirjeet, kuvat, jopa kartat?
- Kansalliset arkistot (Mikkeli; Kuopio)

- Miten organisoidaan?
- Ensin kerätään, sitten tallennetaan
- Mikä on tärkeää? = aluksi kaikki!
- Kuka tekee? Kuka neuvo?
- Kuka tallentaa, missä muodossa?
- Missä tehdään? Kuka maksaa?

KIITOS!

7.3.2019

Raija Seppänen

